

[Undervisningsministeren.]

ønske. Videnskabsmænd både i og udenfor kommissionen har da også i rigt mål udtalt deres uforbeholdne glæde over dette lovforslags fremsættelse, og ingen videnskabsmænd, hverken i eller udenfor kommissionen, har overfor mig kritiseret fremgangsmåden.

Når det ærede medlem hr. Bombolt nu siger, at han helt og fuldt kan slutte sig til professor Niels Bohrs tale i radioen i går aftes, er det lidt ejendommeligt, at han samtidig kritiserer fremgangsmåden overfor og hele forholdet til videnskabskommissionen, eftersom professor Niels Bohr ganske åbenbart deri er enig med mig. Han kom på et bestemt sted i sin tale i går aftes ind på, at der var nedsat en kommission til behandling af statens forhold til videnskaben, og så siger han ordret — hvis jeg må tillade mig at citere —:

„Med baggrund af den sagkundskab og erfaring, som Videnskabernes Selskabs medlemmer repræsenterer, har man i henvendelsen til undervisningsministeriet særlig ønsket at henlede opmærksomheden på betydningen af, at de krav, som opretholdelsen og videreførelsen af forskningen stiller, og om hvilke man tør håbe på fuld enighed fra alle sider, løses umiddelbart, inden uoprettelig skade er sket.“

Jeg vil gerne bede de ærede medlemmer lægge mærke til udtrykket „umiddelbart“, for der er ikke nogen tvivl om, at Niels Bohr dermed netop mener, at sagen bør fremmes gennem et regeringslovforslag så hurtigt som muligt. Forholdet er det, at det vil være vanskeligt i det hele taget at få gennemført en hjælp til videnskaben af dette omfang og med den hurtighed, som her er fornøden, hvis vi skal vente på resultatet af videnskabskommissionens arbejde. Der er ikke noget i vejen for, at man udtager et stykke af videnskabskommissionens arbejde og gennemfører det selvstændigt, da det faktisk og i realiteten sker i overensstemmelse med videnskabskommissionen. Der er opgaver nok for videnskabskommissionen, som den videre skal arbejde med.

Jeg har ført adskillige samtaler med ledende videnskabsmænd, som også sidder i videnskabskommissionen; forsåvidt er det altså sket i forbindelse med disse. Jeg har ganske vist ikke ført nogen samtaler med det ærede medlem hr. Bombolt derom, men hans deltagelse i videnskabskommissionens arbejde har også været af noget beskeden art; han er først på et sent tidspunkt blevet medlem deraf, og hvis jeg ikke husker meget galt, indfandt han sig ikke så ofte i alt fald

til de møder, jeg var tilstede ved. Jeg mener derfor, man ganske roligt kan sige, at der ikke på nogen måde er sket nogen tilsidesættelse af videnskabskommissionens ære eller af dens arbejde.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt den bestyrelse, der skal forvalte midlerne, udelukkende skal bestå af videnskabsmænd, eller man skal sørge for, at det bliver en bestyrelseskomité, hvori der også er medlemmer fra rigsdagen, eventuelt tillige fra administrationen, vil jeg ærligt bekende, at jeg er tilhænger af, at man overlader dette til videnskabsmændene selv. Det er rigtigt, som det blev sagt før af det ærede medlem hr. Johs. Christiansen, at vi her i rigsdagen ikke er uddannede videnskabsmænd, vi kan ikke få det fornødne overblik over eller indblik i, hvilke opgaver der bør fremmes, og hvilke unge videnskabsmænd der bør støttes. Det er meget vanskeligt. Jeg finder det rimeligt, at det bliver videnskaben selv, der afgør det, og jeg har den tillid til videnskaben, at den selv kan klare det. Jeg kan i denne forbindelse henvise til Carlsbergfondet, hvis hele arbejde på dette område jo igennem år har været forbilledligt. Jeg ved ikke af, at man nogensinde har hørt nogen kritik fra nogen side, til trods for at Carlsbergfondet år efter år har uddelt millioner til videnskabeligt arbejde.

Jeg vil gerne i forbindelse med hele denne sag have lov til at oplyse, hvad der ikke før er sket, hvordan forholdet i denne henseende er i Sverige og i England. Det er lykkedes mig at komme i besiddelse af oplysninger derom. Jeg kan udtale, at samtlige tilsvarende fonds i Sverige, hvor de opgaver, som her er tiltænkt statens almindelige videnskabsfond, løses af en række selvstændige, men nært samarbejdende fonds, står under bestyrelser sammensat alene af videnskabsmænd. Altså, i virkeligheden kan man sige, at i Sverige administreres de penge, der her er tale om, alene af videnskabsmænd. For Storbritanniens vedkommende må man nærmest sammenligne med den komité, der hedder University Grants Committee, som dog ganske vist har et langt større og vigtigere opgaveområde, idet den fordeler statens samlede bevilling til landets universiteter og således også får afgørelsen af, hvilke nye institutter der skal opføres, hvilke nye lærestole der skal oprettes, hvor meget de forskellige universitetsinstitutioners annua skal forhøjes. Altså, University Grants Committee, er ligeledes udelukkende sammensat af videnskabsmænd. Jeg kan tilføje, at jeg har mine oplysninger fra universitetets rektor, som har fået disse oplysninger be-